

Neurosekvenční model terapie™

Neurosekvenční Model Terapie™ (NMT) je ucelený přístup k terapeutickému působení na dítě, který staví na aktuálních poznacích o jeho neurobiologickém vývoji. Nejedná se o konkrétní terapeutickou techniku, ale rámec pro vývojově citlivý přístup k podpoře zhojení traumatu. NMT integruje základní principy neurovědy a vývojové psychologie v komprehenzivním přístupu k dítěti, rodině a jejich širší komunitě. Jeho aplikace umožňuje přizpůsobit povahu a načasování konkrétních terapeutických technik aktuální vývojové úrovni dítěte a jejich zacílení na oblasti mozku a neuronových sítí zprostředkující neuropsychiatrické problémy.

Podle autora tohoto přístupu Bruce D. Perryho, M.D., Ph.D. NMT pomáhá zmapovat neurobiologický vývoj traumatizovaných dětí. Diagnostické posouzení pomáhá identifikovat výzvy ve vývoji dítěte a vztahy, které jsou pro dítě ohrožující i ty, které mu napomáhají k budování resilience (odolnosti vůči zátěži). Po identifikaci těchto proměnných je následně formální terapie kombinována s působením podpurných vztahů s vrstevníky, pedagogy, pečovateli popř. dalšími významnými osobami v životě dítěte.

Cíle NMT

Cíle tohoto přístupu jsou strukturování diagnostického posouzení dítěte, pojmenování primárních obtíží, identifikace klíčových silných stránek a aplikace intervencí (výchovně-vzdělávacích, obohacujících a terapeutických) způsobem, který pomůže rodině, pedagogům, terapeutům a dalším odborníkům nejlepším možným způsobem naplnit potřeby daného dítěte. Aktivní účast pečovateli a dalších pro dítě důležitých dospělých je pro úspěch aplikace NMT zásadní, protože přináší a vzájemně provazuje různorodé aktivity zprostředkující důležité zkušenosti, které napomáhají v procesu zhojení traumatu.

Více o odborném pracovišti, kde Bruce Perry a jeho tým působí Child Trauma Academy a Neurosekvenčním modelem terapie se dozvíte zde [childtrauma.org](https://www.childtrauma.org) <https://www.neurosequential.com/>

Fáze NMT

Aplikace NMT probíhá v následujících fázích:

1. Fáze - Zhodnocení minulosti dítěte

V této fázi se provádí zhodnocení toho, v jakém prostředí se dítě nacházelo a jaké jsou jeho zkušenosti, které si nese z minulosti.

2. Zhodnocení aktuálního stavu

V této fázi se zaměřujeme na zhodnocení aktuálního stavu a úrovně vývoje dítěte, jeho silné stránky a oslabené schopnosti a dovednosti.

3. Léčba

V této fázi je učiněno rozhodnutí, jakou intervencí pro dítě a jeho nejbližší sociální prostředí zvolit a jak jí co nejlépe přizpůsobit potřebám dítěte.

Zhodnocení minulosti a aktuálního stavu

Ve fázi hodnocení jsou v procesu NMT zjišťovány minulé a současné zkušenosti a úroveň fungování dítěte včetně přehledu historie negativních zážitků a protektivních faktorů, které na dítě působily. Díky těmto informacím můžeme odhadnout načasování a závažnost vývojových rizik, které mohly ovlivnit vývoj mozku dítěte. Získané údaje jsou zaneseny do mapy (její příklad je uveden níže) k zřehlednění identifikovaných rizik ve neurologickém vývoji dítěte. Mapa dítěte je porovnána s mapou typicky se vyvíjejícího dítěte k identifikaci oblastí, na které je třeba zaměřit pozornost. Na základě zjištěných poznatků a léčebného plánu jsou následně nastaveny konkrétní intervence, aby dítěti co nejvíce napomohly k rozvoji oslabených oblastí.

Mapa dvanáctiletého dítěte s traumatem (čísla v mapě odpovídají aktuální věkové úrovni rozvoje dané oblasti – přestože se jedná o dvanáctileté dítě, většina jeho aktuálních funkcí je díky působení traumatu vývojově hluboko pod věkovou normou)

4	8	7	2	2	9
11	10	7	2	6	10
3	3	8	1	8	8
	10	5	2	3	
	11	6	4	3	
		4	4		
		8	10		
		9	6		

Mapa běžně se vyvíjejícího dvanáctiletého dítěte

10	10	10	10	10	10
12	12	12	10	10	11
11	11	12	11	10	12
	11	11	11	12	
	12	12	12	11	
		12	12		
		12	12		
		12	12		

Funkční mapy mozku jsou na základě zanesení získaných dat vytvořeny webovou aplikací *NMT Clinical Practice*. Jednotlivá pole odpovídají mozkovým funkcím zprostředkovaným určitou oblastí / systémem v mozku. Červená barva naznačuje výrazné deficity; žlutá barva mírnější oslabení a zelená plnou funkčnost, která je očekávána pro daný věk. Grafické znázornění umožňuje lékařům, učitelům rodičům/pečovatelům přehledně vizualizovat důležité aspekty historie a současného stavu dítěte. Tyto informace jsou klíčové při navrhování vývojově odpovídajících výchovně-vzdělávacích, obohacujících a terapeutických zkušeností, které je třeba dítěti zprostředkovat, aby mu bylo skutečně efektivně pomoci. Tento klinický přístup pomáhá odborníkům určit silné a slabé stránky dítěte a přizpůsobit intervenci, obohacování a výchovně-vzdělávací plán jeho jedinečným potřebám. Cílem je najít soubor intervenčních aktivit, které naplňují aktuální potřeby dítěte v různých oblastech fungování (sociální, emoční, kognitivní a fyzické).

Neurosekvenční model vzdělávání™

Neurosekvenční model ve vzdělávání (NME) čerpá z NMT a pomáhá pedagogům porozumět chování a školnímu výkonu dětí a žáků, zejména dětí a žáků s negativními zážitky v dětství a vývojovým traumatem.

Cílem NME je vzdělávat pedagogy v základních konceptech neurosekvenčního vývoje a aplikaci těchto znalostí na proces výuky a učení. NME není, obdobně jako NMT, specifickou intervencí, je cestou, jak zprostředkovat pracovníkům škol informace o vývoji mozku a vývojových traumatech a aplikaci těchto při jejich každodenní práci s žáky ve třídě i mimo ni.

Na odkazu níže si můžete poslechnout podcast s Bruce D. Perrym, autorem neurosekvenčního modelu

<https://open.spotify.com/episode/2ui1I1Xgf3dKrZSiZmZ5cj?si=g0Yfr-DDTWOjbVrc07ailw&nd=1>

V češtině je dostupná publikace od autorské dvojice Bruce Duncan Perry a Maia Szalavitz *Chlapec, kterého chovali jako psa: příběhy dětí, které překonaly trauma* vydaná nakladatelstvím Portál.